

การพัฒนาหลักสูตรกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนระดับปฐมวัย*

Development of Activities Curriculum for Early Childhood Development

¹กานต์ อัมพานนท์ และ ณัฐตะวัน ลิมประสงค์

¹Karn Amphanont and Nattawan Limprasong

¹คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

¹Faculty of Education, Phetchabun Rajabhat University, Thailand.

¹Corresponding Author's Email: pomnattawan2503@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนระดับปฐมวัย 2) เพื่อประเมินหลักสูตรกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนระดับปฐมวัย 3) เพื่อยืนยันรูปแบบหลักสูตรกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนระดับปฐมวัยเป็นพหุองค์ประกอบมีความสัมพันธ์ต่อเนื่อกัน มีความเหมาะสม เป็นไปได้ เป็นประโยชน์ และถูกต้องตามทฤษฎี งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนา สถานที่เป็นสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคเหนือตอนล่าง กลุ่มตัวอย่างได้จากการเลือกแบบเจาะจงเป็นสถานศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก 2 แห่ง คือ โรงเรียนบ้านหนองกระบาก และโรงเรียนวัดกรับพวง จังหวัดเพชรบูรณ์ 2 แห่งคือ โรงเรียนตาดหมอกวิทยา และโรงเรียนบ้านดง

ผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนระดับปฐมวัยที่สร้างขึ้นสามารถนำไปบูรณาการใช้กับสถานศึกษาอื่นที่เปิดสอนในระดับปฐมวัยได้ผลการดำเนินงานก่อนการพัฒนาพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 3.77) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.62) หลังการพัฒนาพบว่า อยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกันโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.42) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.59) เพิ่มขึ้น +0.65 มีองค์ประกอบการบริหารจัดการหลักสูตร 8 ด้านด้านการนำหลักสูตรไปใช้ 4 ด้าน 2) การประเมินหลักสูตรกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนระดับปฐมวัยพบว่าผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.33) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.53) 3) การยืนยันรูปแบบหลักสูตรกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนระดับปฐมวัยโดยอ้างอิงผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่าหลักสูตรที่สร้างขึ้นเป็นพหุองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ต่อเนื่อกัน มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ เป็นประโยชน์และมีความถูกต้องครอบคลุมตามทฤษฎีในเชิงปริมาณคิดเป็นร้อยละ 100

คำสำคัญ: หลักสูตร; กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน; ปฐมวัย

Abstract

The research article consisted of the following objectives: 1) to create a model of activity curriculum development to develop the early childhood learners; 2) to assess the activity curriculum to develop the early childhood learners; and 3) to affirm a model of activity curriculum development to develop the early childhood learners as a multicomponent that is related with propriety, feasibility, utility, and accuracy according to the theory. The study is a research for development. The areas used for the study were the basic education institutes in the lower northern region. The sample group which was chosen based on the purposive sampling included the 2 education institutes in Phitsanulok province: Bannongkrabak School and Watkrabpuang School, and the other 2 in Phetchabun province: Tadmokwittaya School and Ban Dong School.

From the study, the following results are found: 1) After a model of activity curriculum development to develop the early childhood learners has been integrated and applied with other education institutes that offer the early childhood level, before the development is found to be overall at a high level with a mean of 3.77 with a standard deviation (S.D.) at 0.62. While after the development is also found to be at a high level with a mean of 4.42 with a standard deviation (S.D.) at 0.59, which is 0.65 higher than before the development. There are 8 aspects of components for curriculum management and 4 aspects on the application of the curriculum. 2) The assessment of the activity curriculum to develop the early childhood learners found overall to be at a high level with a mean of 4.33, with a standard deviation (S.D.) at 0.53. 3) The affirmation of a model of activity curriculum development to develop the early childhood learners based on the experts, it is found that the created curriculum is a multicomponent that is related with propriety, feasibility, utility, and accuracy according to the theory at a 100 %

Keywords: Curriculum; Activities to Develop Learners; Early Childhood

บทนำ

นโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเน้นเรื่องการพัฒนาครู เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามศาสตร์พระราชาด้วย Active Learning และ Professional Learning Community (PLC) สู่คุณภาพ Thailand 4.0 ซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่เกิดจากการรวมตัว รวมใจ รวมพลังร่วมมือกันของครู ผู้บริหาร และนักการศึกษาในโรงเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ ในการจัดการศึกษาของทุกระดับมีความสำคัญที่แตกต่างกัน กรอบการเรียนรู้ให้มีความสำคัญต่อการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย

ซึ่งมีองค์ประกอบที่มีความเกี่ยวข้องกันสามข้อ ได้แก่ หลักการ การปฏิบัติ และผลลัพธ์การเรียนรู้ องค์ประกอบทั้งสามนี้เป็นรากฐานของวิธีการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย และการตัดสินใจที่เกี่ยวกับหลักสูตร หลักสูตรจะครอบคลุมการมีปฏิสัมพันธ์ ประสบการณ์ กิจกรรมประจำวัน และเหตุการณ์ทั้งที่มีการวางแผนและไม่ได้วางแผนมาก่อนทั้งหมด ซึ่งเกิดขึ้นในสภาพแวดล้อมที่ออกแบบมาเพื่อช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ และพัฒนาการของเด็ก กรอบการเรียนรู้เน้นความสำคัญของหลักสูตรที่มีการวางแผน หรือโดยมีเจตนาในการสอนเด็กนั้นเป็นผู้รับประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ สิ่งที่อยู่หรือแยกออกมาจากหลักสูตรจะมีผลกระทบต่อวิธีการเรียนรู้ของเด็ก การพัฒนา และความเข้าใจที่มีต่อโลกของเด็ก กรอบการเรียนรู้สนับสนุนรูปแบบการตัดสินใจเกี่ยวกับหลักสูตร ในลักษณะที่เป็นวงจรต่อเนื่อง แนวทางในการวางแผนสำหรับการเรียนรู้ของเด็ก ในการที่จะให้เด็กมีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้นในการเรียนรู้ จะพิจารณาถึงจุดแข็ง ความสนใจของเด็ก เลือกกลยุทธ์ในการสอนที่เหมาะสม และออกแบบสภาพแวดล้อมในการเรียนอีกด้วย

National Boy Scouts (2012) กล่าวว่า จากอดีตการลูกเสือไทยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 6 ได้ทรงจัดตั้งกองเสือป่าขึ้นเมื่อวันที่ 6 พฤษภาคม 2454 ทรงฝึกผู้ใหญ่เพื่อเป็นการปลูกฝังค่านิยมให้ประชาชนชาวไทยได้รู้จักคุณค่าแห่งการเป็นทหารด้วยทรงเห็นว่า “ประเทศจะดำรงคงอิสรภาพอยู่ได้ก็ด้วยประชาชนทั้งหลายรักประเทศ” ส่วนในเด็กเมื่อโตขึ้นจะได้รู้จักหน้าที่ที่ผู้ชายไทยทุกคนควรประพฤติให้เป็นประโยชน์แก่ชาติบ้านเมืองจึงโปรดเกล้าให้ตราระเบียบข้อบังคับลักษณะการปกครองลูกเสือขึ้นไว้ เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2454 โดยมีสาระสำคัญ 3 ประการ คือ 1) ความจงรักภักดีต่อผู้ทรงดำรงรัฐสีมาอาณาจักร โดยต้องตามนิติธรรมประเพณี 2) ความรักชาติบ้านเมืองและนับถือพระพุทธศาสนาและ 3) ความสามัคคีในคณะไม่ทำลายซึ่งกันและกันโดยทั้ง 3 ประการนี้เป็นรากฐานแห่งความมั่นคงที่จะทำให้ชาติดำรงอยู่เป็นไทยได้ ปัจจุบันได้มีการโปรดเกล้าให้ใช้ Office of the Council of State (2008) หมวดที่ 1 บททั่วไป มาตราที่ 9 ให้ มีหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนงานคณะลูกเสือแห่งชาติ สำนักงานลูกเสือจังหวัด สำนักงานลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษา และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้มีการจัดกิจกรรมลูกเสือเป็นไปอย่างทั่วถึง และมีประสิทธิภาพโดย National Scout Office Ministry of Education (2017) กล่าวว่า “กิจการลูกเสือเป็นมรดกอันล้ำค่าและเป็นประโยชน์อย่างแท้จริงในการเสริมสร้างความเจริญมั่นคงให้กับบ้านเมืองและสังคม การที่เยาวชนของชาติเป็นลูกเสือถือว่าเป็นผู้เสียสละ รู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ทั้งรู้จักใช้โอกาสและความสามารถสร้างสรรค์ประโยชน์ส่วนรวม นับตั้งแต่กิจการลูกเสือได้ก่อกำเนิดมา ลูกเสือได้ทำหน้าที่ช่วยเหลือสังคมและแก้ไขปัญหาเยาวชนได้เป็นอย่างดีแต่อย่างไรก็ตามเมื่อสังคมเปลี่ยนแปลงไป ลูกเสือ-เนตรนารีจำเป็นต้องปรับและพัฒนานตนเองอยู่เสมอ ทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถให้ก้าวหน้าอย่างไม่หยุดยั้ง โดยเฉพาะพลังแห่งความสามัคคี ความเป็นปึกแผ่นมั่นคงของกิจการลูกเสือจะช่วยปลูกฝังให้ลูกเสือ เนตรนารี ตระหนักถึงบทบาทการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีคุณค่า ทุกคนควรจะได้ตั้งใจและประพฤติปฏิบัติตามอุดมการณ์ของลูกเสืออย่างเคร่งครัด พร้อมทั้งเตือนตนอยู่เสมอว่า การกระทำใด ๆ ที่เป็นประโยชน์ และช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่หวังผลตอบแทนเป็นการกระทำที่ควรค่าแก่การยกย่องสรรเสริญ”

นอกจากนี้ในการพัฒนาลูกเสือทั้งทางกาย สติปัญญา จิตใจและศีลธรรม ให้เป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบ และช่วยสร้างสรรค์สังคมให้เกิดความสามัคคีและเจริญก้าวหน้า โดยมีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้ 1) ให้

มีนิสัยในการสังเกตจดจำเชื่อฟังและพึ่งตนเอง 2) ให้ข้อสัตย์สุจริตมีระเบียบวินัยและเห็นอกเห็นใจผู้อื่น 3) ให้รู้จักบำเพ็ญตนเพื่อสาธารณประโยชน์ 4) ให้รู้จักทำการฝีมือและฝึกฝนให้ทำกิจการต่าง ๆ ตามความเหมาะสม 5) ให้รู้จักรักษาและส่งเสริมจารีตประเพณีวัฒนธรรม และความมั่นคงของประเทศชาติซึ่งวัตถุประสงค์ดังกล่าวสอดคล้องกับพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของ The Royal Strategy of Education In King Maha Vajiralongkorn Badinthathepyawarangkun (2020) คือ 1) สืบสานพระราชปณิธานหรือพระราชกระแสรับสั่งรัชกาลที่ 9 เรื่องการสร้างคนดี 2) การศึกษาต้องมุ่งสร้างพื้นฐานให้แก่เด็ก ทักษะที่ถูกต้อง (อุปนิสัย) ที่มั่นคงเข้มแข็ง มีอาชีพมีงานทำ ฯลฯ 3) เน้นการสร้างทัศนคติ (Attitude) และ 4) การศึกษาในภาพรวมทำอย่างไรให้เยาวชนมีความสนใจ และเข้าใจเรื่องของสถาบันและประวัติศาสตร์ จาก Summary of the royal order of His Majesty King Bhumibol Adulyadej on Education (2017) ข้อ 3 แนวคิด และแนวทางดำเนินการขององคมนตรีในการน้อมนำพระราชกระแสรับสั่งสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 10 เรื่องการศึกษาที่สำคัญ ๆ ได้แก่ ระบบการศึกษาต้องใช้ศรัทธาสร้างเด็ก เยาวชน เป็นผู้ใหญ่ที่ฝากบ้านเมือง: งานของครูจะเป็นเรื่องยากช่วยก่อสร้างคนดีแก่บ้านเมืองต้องสอนให้เด็กรู้จัก รู้ผิด ยึดมั่นในสิ่งที่ถูกต้องในเรื่องความเป็นชาติ สถาบัน ประวัติศาสตร์การสร้างเด็กเพื่อเป็นคนในอนาคตของชาติที่มีการศึกษา และพบว่าความคาดหวังในเด็กของประเทศไทยคือ ข้อสัตย์ รับผิดชอบ มีน้ำใจต้องมุ่งสร้างพื้นฐานให้แก่ผู้เรียน” ด้านทัศนคติที่ถูกต้องพื้นฐานชีวิต (อุปนิสัย) ที่มั่นคงเข้มแข็งมีอาชีพมีงานทำนั้น การแนะแนวอาชีพต้องเข้มข้นโรงเรียนควรมีการแนะแนว ทั้งการแนะแนวชีวิต (วินัยและมารยาทไทย) แนะแนวอาชีพอย่างเป็นระบบและทรงให้ความสำคัญยิ่ง คือ การศึกษากับความมั่นคงต้องเพิ่มวิชาประวัติศาสตร์เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับสถาบันอยากเห็นคนไทยมีวินัย รู้หน้าที่ มีความรับผิดชอบ สร้างวินัยโดยกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ซึ่งกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียน (ลูกเสือ-เนตรนารี) นั้นเป็นกิจกรรมที่มุ่งส่งเสริมพัฒนาความสามารถ และศักยภาพของผู้เรียนในส่วนของหลักสูตรผู้เรียนระดับปฐมวัยนั้น Office of Academic and Educational Standards Ministry of Education (2017) กล่าวถึง หลักการของการศึกษาระดับปฐมวัยว่า เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมพัฒนาการตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ตลอดจนได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้สอน เด็กกับผู้เลี้ยงดู หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดู การพัฒนา และให้การศึกษาแก่เด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กมีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นของการพัฒนาการทุกด้านอย่างเป็นองค์รวม มีคุณภาพ และเต็มตามศักยภาพ ดังนี้ 1) ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกคน 2) ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและวิถีชีวิตของเด็ก ตามบริบทของชุมชน สังคม และ วัฒนธรรมไทย 3) ยึดพัฒนาการและการพัฒนาเด็กโดยองค์รวม ผ่านการเล่นอย่างมีความหมาย และมีกิจกรรมที่หลากหลาย ได้ลงมือกระทำในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เหมาะสมกับวัย และมีการพักผ่อนเพียงพอ 4) จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็กมีทักษะชีวิต และสามารถปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นคนดี มีวินัย และมีความสุข 5) สร้างความรู้ ความเข้าใจ และประสานความร่วมมือในการพัฒนาเด็กระหว่างสถานศึกษากับพ่อแม่ ครอบครัว ชุมชน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะสร้างหลักสูตรกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนระดับปฐมวัยขึ้น เพื่อพัฒนาส่งเสริมผู้เรียนระดับปฐมวัยให้มีคุณลักษณะตรงตามหลักสูตรที่ว่าเด็กทุกคนต้องได้รับการพัฒนาด้าน ร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา อย่างมีคุณภาพและต่อเนื่อง ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ อย่างมีความสุข และเหมาะสมตามวัย มีทักษะชีวิต และปฏิบัติตน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็น คนดี มีวินัย และสำนึกความเป็นไทย ซึ่งโครงการพัฒนาหลักสูตรกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนระดับปฐมวัย (ลูกเสือ- เนตรนารีจูเนียร์) เป็นการบูรณาการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนระดับประถมศึกษา (เตรียมลูกเสือสำรอง) และ เครื่องหมายวิชาพิเศษ และกิจกรรมหลัก 6 กิจกรรมของเด็กปฐมวัย เพื่อปูพื้นฐานที่สำคัญและดึงศักยภาพของ เด็กให้มีความพร้อมก่อนที่จะเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้น และตอบสนองตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนระดับปฐมวัย
2. เพื่อประเมินหลักสูตรกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนระดับปฐมวัย
3. เพื่อยืนยันรูปแบบหลักสูตรกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนระดับปฐมวัยเป็นพหุองค์ประกอบมีความสัมพันธ์ ต่อเนื่องกัน มีความเหมาะสม เป็นไปได้ เป็นประโยชน์ และถูกต้องตามทฤษฎี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนาโดยวิธีแบบผสมผสาน มีขั้นตอนในการดำเนินงานวิจัยดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาวิเคราะห์ สํารวจ แนวคิดทฤษฎีวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนระดับประถมศึกษาและปฐมวัยจากการเอกสาร ข้อมูลสถิติผลงานวิจัยบทความวิชาการ วารสารและเว็บไซต์ต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

วิธีการสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือโดยสร้างแบบสำรวจจำนวน 10 ข้อประกอบด้วยข้อมูล เกี่ยวกับรูปแบบที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ การจัดการเรียนรู้แบบจินตทัศน์การจัดการเรียนรู้แบบใช้สมอง เป็นฐาน (BBL) การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน ฯลฯ และการจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรมหรือประสบการณ์การ วิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา ค่าความถี่ และค่าร้อยละ

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินงานในภาคสนาม แบ่งออกเป็น 2 กิจกรรม

วิธีการสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือ กิจกรรมที่ 1 จัดสัมมนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน จาก การเลือกแบบเจาะจงได้ผู้ที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนดสร้างรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียนระดับปฐมวัยบูรณาการหลักสูตรเตรียมลูกเสือ-เนตรนารีสำรองในระดับประถมศึกษาตอนต้น (ดาวดวง ที่ 1) เครื่องหมายวิชาพิเศษ และหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย 2560 กิจกรรมที่ 2 สัมมนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิรอบ ที่ 2 สร้างแบบทดสอบ แบบปฏิบัติกิจกรรมตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ และปรับแก้ไขตามคำแนะนำตรวจสอบ ความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of item Objective Congruence) พิจารณาค่า IOC ค่าเริ่มต้นที่ 0.5 ขึ้นไปได้ค่าความสอดคล้อง 0.932 จัดโครงการอบรมเชิง ปฏิบัติการระยะที่ 1 นิเทศกำกับ ติดตามการนำรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนระดับปฐมวัย

ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2563 เป็นแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้จำนวน 40 แผน ระยะที่ 2 จัดการอบรมซ้ำเพื่อเพิ่มองค์ความรู้ให้กลุ่มหลักในการนำนวัตกรรมไปใช้กับผู้เรียนสร้างเป็นแบบประเมินการจัดการเรียนรู้ แบบสังเกตการมีส่วนร่วมในโครงการสำหรับผู้บริหาร: ด้านการจัดพัฒนาหลักสูตรระดับปฐมวัยสำหรับครูประจำการ: ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีการประมวลผลทางสถิติ หาค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าร้อยละ (Percentage) และวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 4 การยืนยันรูปแบบ และรายงานผลการวิจัย

สร้างแบบประเมินรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนระดับปฐมวัยจากการสังเคราะห์เอกสาร หลักสูตร และสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ นำเครื่องมือเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน เพื่อยืนยันรูปแบบประเมินด้านการบริหารจัดการหลักสูตรด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพสถิติที่ใช้เชิงพรรณนาค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนระดับปฐมวัย สรุปผลการวิจัยดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1 สร้างรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนระดับปฐมวัยโดยการศึกษาวิเคราะห์ สํารวจ แนวคิดทฤษฎีวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนระดับปฐมวัยต้องคํประกอบด้านการบริหารหลักสูตรทั้งหมด 8 ด้านรายละเอียดตามตารางดังนี้

ตารางที่ 1 รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนระดับปฐมวัย

ข้อ	การบริหารจัดการหลักสูตร	ครั้งที่ 1		ระดับการปฏิบัติ	ครั้งที่ 2		ระดับการปฏิบัติ	ผลต่าง	ผลการพัฒนา
		$\bar{x}$	S.D.		$\bar{x}$	S.D.			
1	ด้านปรัชญาการศึกษาของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนระดับปฐมวัย	3.83	0.83	มาก	4.50	0.68	มากที่สุด	+0.67	เพิ่มขึ้น
2	ด้านวิสัยทัศน์พันธกิจเป้าหมาย	4.00	0.89	มาก	4.63	0.54	มากที่สุด	+0.63	เพิ่มขึ้น
3	ด้านจุดมุ่งหมาย	4.00	0.91	มากที่สุด	4.50	0.89	มากที่สุด	+0.50	เพิ่มขึ้น
4	ด้านมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์	3.88	0.54	มาก	4.63	0.75	มากที่สุด	+0.75	เพิ่มขึ้น
5	ด้านการจัดเวลาเรียน	3.75	0.17	มาก	4.67	0.53	มากที่สุด	+0.92	เพิ่มขึ้น
6	ด้านสาระการเรียนรู้รายปี	3.50	0.68	มาก	3.92	0.71	มาก	+0.42	เพิ่มขึ้น
7	ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร	3.88	0.39	มาก	4.06	0.56	มาก	+0.18	เพิ่มขึ้น
8	ด้านการเชื่อมต่อของการศึกษา	3.75	0.55	มาก	4.33	0.53	มาก	+0.58	เพิ่มขึ้น
ภาพรวม		3.77	0.62	มาก	4.42	0.59	มาก	+0.65	เพิ่มขึ้น

จากตารางที่ 1 รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนระดับปฐมวัยที่สร้างขึ้น พบว่า การบริหารจัดการหลักสูตรแบ่งเป็น 8 ด้านคือ ด้านปรัชญาการศึกษาของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนระดับปฐมวัย ด้านวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายด้านจุดมุ่งหมาย ด้านมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านการจัดเวลาเรียน ด้านสาระการเรียนรู้รายปี ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร และด้านการเชื่อมต่อของการศึกษาการดำเนินงาน แบ่งเป็นสองระยะคือระยะก่อนและหลังการพัฒนา ผลการดำเนินงานก่อนการพัฒนาพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 3.77, S.D.= 0.62) หลังการพัฒนา พบว่าเพิ่มขึ้นทุกรายด้านโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.42, S.D.= 0.59) เพิ่มขึ้น +0.65

วัตถุประสงค์ที่ 2 ประเมินหลักสูตรกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนระดับปฐมวัยจัดทำแผนการจัดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดประสบการณ์จำนวน 40 แผน รายละเอียดตามตารางดังนี้

ตารางที่ 2 การประเมินหลักสูตรกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนระดับปฐมวัย

ที่	การจัดการเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	ด้านการจัดประสบการณ์	4.46	0.49	มาก
2	ด้านการจัดสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้	4.29	0.46	มาก
3	ด้านการประเมินพัฒนาการ	4.06	0.57	มาก
4	ด้านการเชื่อมต่อของการศึกษา	4.25	0.67	มาก
รวม		4.33	0.53	มาก

จากตารางที่ 2 ผลการประเมินหลักสูตรกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนระดับปฐมวัยผู้วิจัยออกแบบการประเมินไว้ 4 ด้าน โดยจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ นิเทศติดตามหลังการนำหลักสูตรไปใช้ พบว่า ด้านการจัดประสบการณ์ด้านการจัดสภาพแวดล้อม สื่อและแหล่งเรียนรู้ ด้านการประเมินพัฒนาการ และด้านการเชื่อมต่อของการศึกษา ผลการประเมินโดยรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.33, S.D.= 0.53) และได้แผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 40 แผน สาระการเรียนรู้รายปี องค์ประกอบของหลักสูตรกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนระดับปฐมวัย (ลูกเสือ-เนตรนารีจูเนียร์) ประกอบด้วย หลักสูตรดาวดวงที่ 1 หมวดวิชาการลูกเสือ 5 หน่วยการเรียนรู้ 12 หน่วยการเรียนรู้ย่อย หมวดวิชาพิเศษ 10 วิชาหน่วยย่อย 28 เรื่อง

วัตถุประสงค์ที่ 3 การยืนยันรูปแบบหลักสูตรกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนระดับปฐมวัยที่พัฒนาขึ้นจากการสังเคราะห์เอกสาร การอบรมเชิงปฏิบัติการ การอ้างอิงผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน พบว่าหลักสูตรที่สร้างขึ้นเป็นพหุองค์ประกอบมีความสัมพันธ์ต่อเนื่อกัน มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ เป็นประโยชน์และมีความถูกต้องครอบคลุมตามทฤษฎีในเชิงปริมาณคิดเป็นร้อยละ 100 มีรายละเอียดตามตารางดังนี้

ตารางที่ 3 การประเมินยืนยันรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนระดับปฐมวัย

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. รูปแบบการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนระดับปฐมวัย(ลูกเสือ-เนตรนารีจูเนียร์) ที่สร้างขึ้นมีความสอดคล้องกับกับความต้องการของสถานศึกษา	4.70	0.47	มากที่สุด
2. มีความสอดคล้องเหมาะสมกับสภาพปัญหา - อุปสรรคของสถานศึกษา	4.63	0.61	มากที่สุด

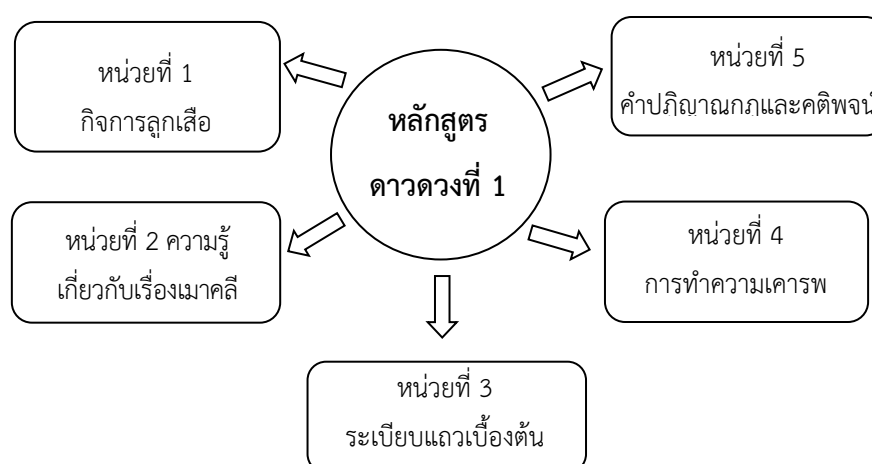

3. กิจกรรมการเรียนรู้ครอบคลุมกิจกรรมหลัก และกิจกรรมพิเศษ	4.43	0.50	มาก
4. สามารถลดระยะเวลา และภาระในการดำเนินงานการสร้างหลักสูตรเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนระดับปฐมวัยของครูได้	4.30	0.47	มาก
5. ภาษาที่ใช้ในหลักสูตรและกิจกรรมตามแผนมีความเหมาะสมเข้าใจง่าย	4.47	0.51	มาก
6. หลักสูตรที่สร้างขึ้นเหมาะสมกับการพัฒนาการ และการจัดประสบการณ์เรียนรู้ของผู้เรียนระดับปฐมวัย	4.43	0.50	มาก
7. การออกแบบแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สอดคล้องกับบริบทและแผนงานของสถานศึกษา	4.70	0.47	มากที่สุด
8. ขั้นตอนการนำไปใช้ไม่ซับซ้อน สามารถนำไปใช้ได้	4.47	0.51	มาก
9. เป็นแนวทางในการจัดการบูรณาการองค์ความรู้ ในการพัฒนาการจัดประสบการณ์ได้ครอบคลุมทักษะชีวิตที่จำเป็น	4.43	0.50	มาก
10. ท่านสามารถนำหลักสูตรกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนระดับปฐมวัย (ลูกเสือ-เนตรนารีจูเนียร์) ที่สร้างขึ้นไปขยายผลยังสถานศึกษาเครือข่ายที่จัดการศึกษาระดับเดียวกัน	4.57	0.50	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.51	0.50	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 ผลการประเมินยืนยันรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนระดับปฐมวัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.51, S.D. = 0.50$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดมีสองข้อ คือ รูปแบบการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนระดับปฐมวัย (ลูกเสือ-เนตรนารีจูเนียร์) ที่สร้างขึ้นมีความสอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษา และการออกแบบแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สอดคล้องกับบริบทและแผนงานของสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.70, S.D. = 0.47$) และข้อที่มีค่าน้อยที่สุดคือ สามารถลดระยะเวลาและภาระในการดำเนินงานการสร้างหลักสูตรเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนระดับปฐมวัย (ลูกเสือ-เนตรนารีจูเนียร์) ของครูได้ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.30, S.D. = 0.47$)

องค์ความรู้ใหม่

จากการวิเคราะห์เอกสาร สังเคราะห์เนื้อหาการสัมมนาผู้ทรงคุณวุฒิ การอบรมเชิงปฏิบัติการ การนิเทศ ติดตามงานหลังจากเสร็จสิ้นการอบรม ผู้วิจัยนำมาสังเคราะห์เป็นฐานในการจัดการองค์ความรู้ใหม่ ดังนี้ หลักสูตรดาวดวงที่ 1 หน่วยการเรียนรู้ 5 หน่วย แผนการจัดการเรียนรู้ 12 แผนรายละเอียดตามภาพ

แผนภาพที่ 1 หลักสูตรกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนระดับปฐมวัยเตรียมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 1

จากแผนภาพที่ 1 หลักสูตรกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนระดับปฐมวัยเตรียมลูกเสือสำรอง หลักสูตรดาวดวงที่ 1 เนื้อหาสังเคราะห์จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ และการอบรมเชิงปฏิบัติการแบ่งเป็น 5 หน่วยการเรียนรู้ มีหน่วยการเรียนรู้ย่อย 12 หน่วย ได้แก่

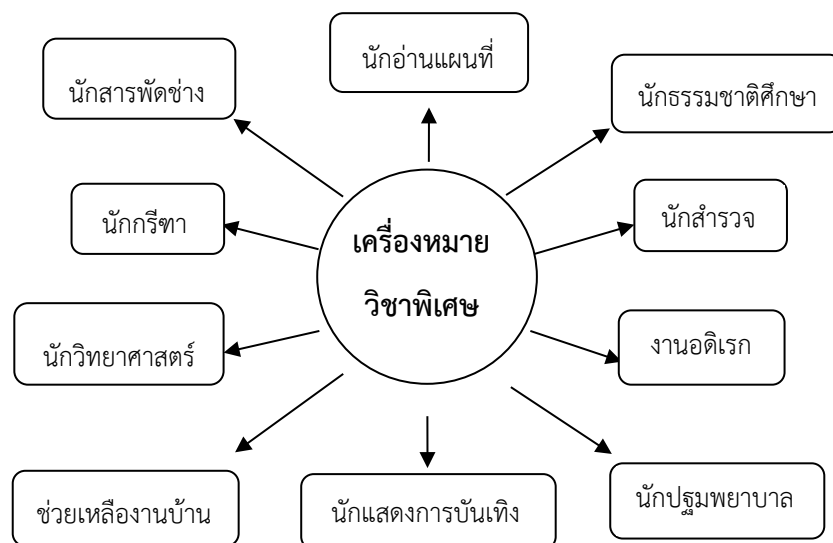
หน่วยที่ 1 กิจกรรมลูกเสือ หน่วยย่อย 2 เรื่อง คือ ปฐมนิเทศและประวัติความเป็นมาของลูกเสือไทย

หน่วยที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับเรื่องเมาคลีหน่วยย่อย 1 เรื่อง คือ นิทานเมาคลี

หน่วยที่ 3 ระเบียบแถวเบื้องต้น หน่วยย่อย 4 เรื่อง คือ ระเบียบแถวเบื้องต้น กิจกรรมลูกเสือจูเนียร์ การทำแกรนด์ฮาวด์ 1 การทำแกรนด์ฮาวด์ 2 และกิจกรรมการเรียนรู้สัญญาณนกหวีด

หน่วยที่ 4 การทำความเคารพ หน่วยย่อย 3 เรื่อง คือ การทำความเคารพ กิจกรรมการเข้าฐาน และรายงานตัว 1 และกิจกรรมการเข้าฐาน และรายงานตัว 2

หน่วยที่ 5 คำปฏิญาณ กฎและคติพจน์ หน่วยย่อย 2 เรื่อง คือ คำปฏิญาณกฎ และคติพจน์ของลูกเสือ สำหรับหลักสูตรกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนระดับปฐมวัยนี้ พัฒนาจากหลักสูตรเครื่องหมายวิชาพิเศษให้สอดคล้องกับกิจกรรมหลักทั้ง 6 กิจกรรมตามหลักสูตรการศึกษาระดับปฐมวัย 2560 (กิจกรรมลูกเสือจูเนียร์) มีหลักสูตรเครื่องหมายวิชาพิเศษ 10 วิชา 28 เรื่อง รายละเอียดตามแผนภาพดังนี้

จากแผนภาพที่ 2 หลักสูตรกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนระดับปฐมวัย เตรียมลูกเสือสำรองหน่วยการเรียนรู้ หลักสูตรเครื่องหมายวิชาพิเศษสังเคราะห์ได้ 10 วิชา และมีรายละเอียดย่อยที่เป็นเนื้อหา 28 เรื่อง ดังนี้

วิชาที่ 1 นักสารพัดช่าง หน่วยนี้มี 1 เรื่อง คือ การผูกเงื่อน

วิชาที่ 2 นักกรีฑา หน่วยนี้มี 3 เรื่อง คือการทรงตัวบนฐานต่างระดับการผจญภัยในโรงเรียน (ลอดอุโมงค์) และการฝึกทักษะชีวิตเบื้องต้น (การเคลื่อนไหวนกหวีดสิ่งกีดขวาง)

วิชาที่ 3 นักวิทยาศาสตร์ หน่วยนี้มี 3 เรื่องคือทักษะชีวิตเบื้องต้น ได้แก่ การทดลองทำเครื่องกรองน้ำ การใช้ชีวิตร่วมกับธรรมชาติและ การทดลองเรื่องความลับของดิน

วิชาที่ 4 การช่วยเหลืองานบ้าน หน่วยนี้มี 3 เรื่องคือ การประกอบอาหารข้าวคั่ว การอยู่ค่าย (แบบไม่ค้างคืน) และการเดินทางไกล

วิชาที่ 5 นักแสดงการบันเทิง หน่วยนี้มี 4 เรื่อง คือ นันทนาการ ดนตรีขวบน้ำบาทสมมุติเลียนแบบสัตว์และการมอบเครื่องหมายวิชาพิเศษ

วิชาที่ 6 นักปฐมพยาบาล หน่วยนี้มี 3 เรื่อง คือความสำคัญของการนอน การปฐมพยาบาลเบื้องต้นและอนามัย (การทำความสะอาดฟัน มือ เท้า และเล็บ)

วิชาที่ 7 งานอดิเรก หน่วยนี้มี 2 เรื่องคือ ธงชาติไทย- อังกฤษ-ญี่ปุ่นและงานประดิษฐ์จากเศษวัสดุ

วิชาที่ 8 นักสำรวจ หน่วยนี้มี 2 เรื่อง คือ สำรวจต้นไม้ในโรงเรียนและสำรวจซากดึกดำบรรพ์

วิชาที่ 9 นักธรรมชาติศึกษา หน่วยนี้มี 6 เรื่อง คือ การเพาะถั่วงอกทักษะชีวิตเบื้องต้น ได้แก่การชิมรส การฟังเสียงการดมกลิ่นการคลำและการจำ

วิชาที่ 10 นักอ่านแผนที่ หน่วยนี้มี 1 เรื่อง คือการเรียนรู้เรื่องทิศทั้ง 4 ทิศ

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่ารูปแบบการพัฒนาหลักสูตรกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนระดับปฐมวัยที่สร้างขึ้นสามารถนำไปบูรณาการใช้กับสถานศึกษาอื่นที่เปิดสอนในระดับปฐมวัยได้ เนื่องจากเป็นหลักสูตรที่บูรณาการกับหลักสูตรแกนกลางของกระทรวงศึกษาธิการ มีความสอดคล้องกับสถานศึกษาที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้ ทั้งองค์ประกอบ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร 8 ด้าน และด้านการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร 4 ด้าน ดังนี้

ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร คือ ด้านปรัชญาการศึกษาของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนระดับปฐมวัย ประกอบด้วย แนวคิดการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การบูรณาการกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2560 ด้านวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย แนวคิดการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี สอดคล้องกับปรัชญาการศึกษาปฐมวัย การพัฒนาเด็กปฐมวัย จุดเน้น อัตลักษณ์ เอกลักษณ์ การกำหนดเป้าหมายของกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีที่ต้องการในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ด้านจุดมุ่งหมาย สอดคล้องครอบคลุมจุดหมายของหลักสูตรการศึกษาตามปรัชญา วิสัยทัศน์ ด้านมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ หลักสูตรปฐมวัยสามารถนำมาจัดแบ่งกลุ่มอายุเด็กและระดับชั้นเรียนได้ชัดเจน ด้านจัดเวลาเรียน มีการกำหนดเวลาเรียนกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีต่อ 1 ปีการศึกษาไม่น้อยกว่า 40 คาบ ด้านสาระการเรียนรู้รายปี สอดคล้องกับมาตรฐาน ตัวบ่งชี้สภาพที่พึงประสงค์ในแต่ละช่วงวัย ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร ความพร้อมของครู บุคลากร และข้อมูลสารสนเทศในการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี งบประมาณและทรัพยากรสนับสนุนกิจกรรมเพียงพอ การวางแผนการประเมินกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี (ก่อน/ระหว่าง/หลังการใช้) แผนการนิเทศ ติดตามการนำกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีสู่การปฏิบัติ และด้านการเชื่อมต่อของการศึกษา มีการวางแผนและสร้างความเข้าใจแก่ผู้สอนปฐมวัย ผู้สอนประถมศึกษาและสร้างความเข้าใจแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องพ่อแม่ผู้ปกครอง และชุมชนในการสร้างรอยเชื่อมต่อของหลักสูตรกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีทั้งสองระดับ ทั้งนี้เพราะสถานศึกษานำหลักสูตรแกนกลางระดับปฐมวัย ไปใช้พัฒนาผู้เรียนได้ตามบริบทของตนเอง สอดคล้องกับ

กิจกรรมหลักทั้ง 6 กิจกรรม ออกแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้มีความหลากหลายด้วยรูปแบบของกระบวนการ Active Learning โดยความเห็นชอบของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรนั้น Taba (1962) มีแนวคิดหลักสูตร คือ แผนสำหรับการเรียนรู้ที่จะเป็นเครื่องมือสำหรับการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม และเสนอขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรไว้ 7 ขั้นตอน คือ การวิเคราะห์ความต้องการ การกำหนดวัตถุประสงค์ การคัดเลือกเนื้อหาสาระ การจัดระบบเนื้อหาสาระ การคัดเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ การจัดกิจกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้ และการประเมินผลเพื่อตรวจสอบคุณภาพของกิจกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้ว่าบรรลุจุดมุ่งหมายหรือไม่ โดยการกำหนดสิ่งที่ต้องประเมินและวิธีการประเมิน สำหรับ Saylor and Alexander (1974) กล่าวว่า การประเมินเพื่อการจัดทำหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้นจัดทำขึ้นมาใหม่กระบวนการพัฒนาหลักสูตรจะประกอบด้วยกระบวนการหลายขั้นตอน ขึ้นกับมุมมองและทัศนะต่าง ๆ และจุดเน้นการพัฒนาหลักสูตร คือ ความเป็นระบบ (curriculum as a system) ได้แก่ ปัจจัยนำเข้าคือ ผู้เรียน กระบวนการคือ การวางแผนหลักสูตร การใช้หลักสูตรและการประเมินผล ผลผลิต คือ คุณภาพผู้เรียน ด้านองค์ประกอบการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร คือ ด้านการจัดประสบการณ์ใช้หลักการบูรณาการผ่านกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีสอดคล้องกับพัฒนาการตามวัยของเด็ก ตามปรัชญา วิสัยทัศน์ จุดหมายและความสนใจของเด็ก เน้นการลงมือปฏิบัติ ริเริ่ม และการมีส่วนร่วมออกแบบกิจกรรมเปิดโอกาสให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์ ทักษะชีวิต เป็นคนดีมีวินัย ความเป็นไทย และการปฏิบัติตนตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการจัดสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้ มีการจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีสื่อที่หลากหลายเหมาะสมและเพียงพอที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ด้านการประเมิน พัฒนาการเด็กครอบคลุมมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามสภาพจริง ด้านการเชื่อมต่อของการศึกษาคูครูผู้สอนปฐมวัยและประถมศึกษามีการแลกเปลี่ยนและกำหนดแนวทางการทำกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีร่วมกัน จัดเตรียมข้อมูลสารสนเทศของเด็กปฐมวัยรายบุคคลส่งต่อระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เพื่อการวางแผนพัฒนาเด็กร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับ Office of Academic and Educational Standards Ministry of Education (2017) ที่กล่าวถึงหลักสูตรการศึกษาระดับปฐมวัย มีจุดหมายและมุ่งพัฒนาเด็กทุกคนให้ได้รับการพัฒนาด้านร่างกายอารมณ์จิตใจสังคมและสติปัญญาอย่างมีคุณภาพและต่อเนื่องได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้มีความสุขเหมาะสมตามวัยมีทักษะชีวิตปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นคนดีมีวินัยสำนึกความเป็นไทยโดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาพ่อแม่ครอบครัวชุมชนและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก และมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ 2561 ด้านผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา มีการสะสม และต่อเนื่องเชื่อมโยงทุกระดับและประเภทการศึกษา ด้านคุณลักษณะทั้ง 3 ด้านคือผู้เรียนรู้ ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรมและพลเมืองที่เข้มแข็ง มีพัฒนาการรอบด้านและสมดุลสนใจเรียนรู้และกำกับตัวเองให้ทำสิ่งต่าง ๆ ที่เหมาะสมตามช่วงวัยได้สำเร็จ ด้านสาระการเรียนรู้รายปีเป็นไปตามสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรสถานศึกษาเป็นเกณฑ์ที่ระบุไว้ชัดเจนในหลักสูตรเรื่องการบูรณาการเนื้อหาให้เหมาะกับทักษะชีวิต สอดคล้องกับ Leklertsirirong (2011) วิจัยพบว่า การจัดกิจกรรมลูกเสือสามารถตอบสนองต่อการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ได้ ตรงตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ทั้งในด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ด้านซื่อสัตย์สุจริต ด้านมีวินัยด้านใฝ่เรียนรู้ ด้านอยู่อย่างพอเพียง ด้านมุ่งมั่นในการทำงาน คนรักความ

เป็นไทย และด้านมีจิตสาธารณะเพราะการบริหารกิจกรรมลูกเสือ ทั้งด้านกิจกรรมพิเศษ การบริหารการเงิน การจัดกิจกรรม หลักสูตรผู้บังคับบัญชา ระบบบังคับบัญชาลูกเสือ ได้มีการสอดแทรกคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ทั้ง 8 ข้อนอกจากนี้ยังมีความสอดคล้องกับกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ด้วยซึ่ง Sutthisarn, Surakitbowon, and Prasantree (2011) วิจัยพบว่า สภาพปัญหาการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอนลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ มีด้านที่ต้องนำไปหาแนวทางพัฒนาการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม 4 ด้านได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการนิเทศ ติดตาม และด้านการวัด และประเมินผล

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า ผลการประเมินหลักสูตรกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนระดับปฐมวัย ผลการวิจัยพบว่า การประเมินก่อนการพัฒนา ด้านการบริหารหลักสูตรโดยภาพรวมก่อนการพัฒนาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มากที่สุดมี 2 ด้านคือ ด้านวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายและด้านจุดมุ่งหมายที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าสถานศึกษาได้จัดการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมุ่งเน้นวิสัยทัศน์ และจุดมุ่งหมายให้เกิดกับผู้เรียนตามที่กำหนด และการประเมินหลังการพัฒนาพบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นทุกข้อ เมื่อพิจารณารายด้านโดยเรียงลำดับจากค่ามากไปหาน้อย คือด้านจัดเวลาเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด เพิ่มขึ้น +0.92 ที่เป็นเช่นนี้อาจกล่าวได้ว่า ผู้บริหารได้นำองค์ความรู้ที่ได้จากการโครงการฯ ไปนเทศกำกับ ติดตาม สังเกตการสอน และพัฒนาหลักสูตรกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้มีความสอดคล้องกับกระบวนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนระดับปฐมวัย (ลูกเสือ-เนตรนารี จูเนียร์) ให้เป็นไปตามแนวทางของต้นสังกัดในการส่งเสริมคุณลักษณะผู้เรียนระดับปฐมวัย ซึ่ง Boonrang (2010) กล่าวถึง การประเมินหลักสูตรคือกระบวนการในการพิจารณาตัดสินคุณค่าของหลักสูตรว่าหลักสูตรนั้นนั้นมีประสิทธิภาพแค่ไหน เมื่อนำไปใช้แล้วบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ มีอะไรที่ต้องแก้ไขเพื่อนำผลที่ได้มาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจหาทางเลือกที่ดีกว่า ซึ่ง Stufflebeam, D L., et al (1971) กล่าวว่า การประเมินหลักสูตรเป็นกระบวนการหาข้อมูล เก็บข้อมูล เพื่อนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ Jaturaphat and Pridi Dilok (2014) กล่าวว่า ควรมีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ บทบาทหน้าที่ และมีเกณฑ์มาตรฐานอย่างชัดเจนในการจัดกิจกรรมลูกเสือเน้นความซื่อสัตย์และเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริง มีการส่งเสริมพัฒนา สร้างคุณค่าและสร้างขวัญกำลังใจให้แก่ครูและบุคลากรทางการลูกเสือ มีการกำหนดภารกิจอำนาจหน้าที่ วิธีปฏิบัติ และสร้างความร่วมมือของเครือข่ายการลูกเสือไทยรวมทั้งต้องสร้างให้สาธารณชนเห็นคุณค่าและพัฒนาระบบฐานข้อมูลให้มีประสิทธิภาพเพื่อเป็นการปูพื้นฐานให้กับผู้เรียนสำหรับในต่างประเทศ Lu (1993) ได้มีการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาหลักสูตรลูกเสือในประเทศไต้หวันโดยมีวัตถุประสงค์ของการศึกษาเพื่ออธิบายและวิจารณ์ความต้องการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรการศึกษาของลูกเสือ และระบุความเป็นไปได้ตลอดจนเนื้อหาเบื้องต้นสำหรับหลักสูตรการศึกษาของลูกเสือในไต้หวัน ในการศึกษาครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะสำหรับหลักสูตรใหม่ของการลูกเสืออยู่ 5 กลุ่มการประชุมกลุ่มเดลฟายอมรับว่าความสามัคคีและสิ่งแวดล้อมมีความสำคัญต่อหลักสูตรการศึกษาลูกเสือ ส่วนกลุ่มอื่น ๆ มีความเห็นว่าสำคัญพอสมควร

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 พบว่า การยืนยันรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนระดับปฐมวัยที่พัฒนาขึ้นเป็นพหุองค์ประกอบ มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ เป็นประโยชน์และมีความถูกต้องครอบคลุม ผลการยืนยันด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คนในเชิงปริมาณคิดเป็นร้อยละ 100 และมีข้อเสนอแนะเชิงคุณภาพ คือ ผลกระทบทางบวก พบว่า ผู้เข้ารับการพัฒนามีทั้งผู้บริหารและคณะครูทำให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการรับรองความรู้ มีความกระตือรือร้นที่จะรับความรู้ใหม่ๆ ในรูปแบบของการฝึกปฏิบัติจริง ควบคู่กับทฤษฎี ผู้เข้ารับการพัฒนานำผลการอบรมและความรู้ที่ได้ไปใช้กับผู้เรียนทันทีหลังการอบรมโดยดูจากการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ และการนิเทศติดตาม สามารถนำไปใช้ได้จริงเป็นรูปธรรมมากที่สุด ผลกระทบทางลบ พบว่า สถานศึกษาจำนวนมากมีที่บุคลากรยังขาดทักษะการนำหลักสูตรกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนลูกเสือ-เนตรนารีไปใช้กับผู้เรียนระดับปฐมวัย เนื่องจากยังไม่มีการจัดทำหลักสูตรที่เด่นชัด ซึ่ง เรื่องการจัดโปรแกรมการจัดการเรียนการสอนลูกเสือนั้น Hagerty (1971) ได้วิจัยเรื่อง โปรแกรมการจัดการเรียนการสอนลูกเสือกับนักเรียนในโรงเรียนมัธยมมิชิแกน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนยังไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของโปรแกรมเท่าที่ควร ศึกษานิเทศก์และคณะกรรมการนักเรียน มีส่วนร่วมส่งเสริมกิจกรรมนอกโปรแกรม โดยช่วยเหลือในด้านอุปกรณ์ เครื่องมือ และผลการประเมินกิจกรรมนักเรียนพบว่า นักเรียนยังขาดหลักการที่รัดกุม แต่อย่างไรก็ตามนักเรียนเห็นว่ากิจกรรมการเรียนโปรแกรมลูกเสือในโรงเรียนมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง และควรมีการดำเนินการต่อไป ส่วน Moreillon (2005) ได้วิจัยเรื่อง ลูกเสือให้บริการบทเรียนเพื่อการเรียนรู้หนังสือ ผลการวิจัยพบว่า จุดมุ่งหมายของการลูกเสือเป็นการพัฒนาร่างกาย สติปัญญา สังคมและจิตใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือ และสามารถบูรณาการเข้ากับกิจกรรมต่าง ๆ ได้โดยเฉพาะกิจกรรมลูกเสือเข้ามาบริหารจัดการการเรียนรู้ของโครงการการเรียนรู้หนังสือของลูกเสือหรือนักเรียน"

สรุป

การพัฒนาหลักสูตรกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนระดับปฐมวัย พบว่า รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนระดับปฐมวัยที่สร้างขึ้นสามารถนำไปบูรณาการใช้กับสถานศึกษาอื่นที่เปิดสอนในระดับปฐมวัยได้ เนื่องจากเป็นหลักสูตรที่บูรณาการกับหลักสูตรแกนกลางของกระทรวงศึกษาธิการ มีความสอดคล้องกับสถานศึกษาที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้ ทั้งองค์ประกอบ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร 8 ด้าน และด้านการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร 4 ด้าน มีผลการประเมินหลักสูตรกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนระดับปฐมวัย ผลการวิจัยพบว่า การประเมินก่อนการพัฒนา ด้านการบริหารหลักสูตรโดยภาพรวมก่อนการพัฒนาอยู่ในระดับมาก และจากการยืนยันโดยอ้างอิงผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนระดับปฐมวัยที่พัฒนาขึ้นเป็นพหุองค์ประกอบ มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ เป็นประโยชน์และมีความถูกต้องครอบคลุม ผลการยืนยันด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คนในเชิงปริมาณคิดเป็นร้อยละ 100

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1.1 รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนระดับปฐมวัย เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถการเรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่างสร้างสรรค์ สถานศึกษาจึงควรจัดทำหลักสูตรให้มีความชัดเจน เหมาะสมกับบริบทของตนเองเพื่อพัฒนาผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพตามช่วงวัย

1.2 ผู้สอนควรนำรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนระดับปฐมวัย พัฒนาเป็นองค์ความรู้ใหม่ให้มีความหลากหลายตามบริบทของสถานศึกษาเพื่อตักตักยภาพและสนองความต้องการของผู้เรียน

1.3 รูปแบบหลักสูตรกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนระดับปฐมวัยเป็นพหุองค์ประกอบมีความสัมพันธ์ต่อเนืองกัน มีความเหมาะสม เป็นไปได้ เป็นประโยชน์และถูกต้องตามทฤษฎีจึงควรขยายผลไปยังสถานศึกษาเครือข่ายอื่นที่จัดการศึกษาในระดับเดียวกัน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยในครั้งต่อไป

สำหรับประเด็นในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำวิจัยในประเด็นเกี่ยวกับ

2.1 ควรนำรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนระดับปฐมวัยไปขยายผลใช้กับองค์กรการศึกษาอื่น เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีศูนย์พัฒนาเด็ก

2.2 ควรออกแบบการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค และทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบอื่นๆ ที่มีความร่วมสมัยประยุกต์ใช้ให้เกิดการเรียนรู้ที่ลุ่มลึก กว้างขวางมากขึ้น

References

- Boonrang, T. (2010). *Curriculum development*. (2nd edition). Bangkok: Chulalongkorn University.
- Hagerty, R. E. (1971). *An Investigation of Student Activity Programs in Michigan Junior High School*. Wayne State University. Michigan: ProQuest Dissertations Publishing.
- Jaturaphat, S., & PridiDilok, F. (2014). Guidelines for Thai Scouting Development to Promote Good Citizenship, *Education Journal*. 42 (2), 57-71.
- LekLertsiriwong, T. (2011). *Management of Scouting Activities*. This is part of the study of the Master of Education program. Educational Administration Branch Graduate school Silpakorn University.
- Lu. (1993). *General Foci and Content Elements for a New Scouting Education Curriculum of the Republic of China on Taiwan: A Delphi Study*. Taiwan: University of Illinois.
- Moreilon, J. (2005). *Scouts Serving the Cause of Literac: Literacy lessons*. Dissertation Abstract International Bureau of Adult of Education: Geneva Switzerland.
- National Boy Scouts. (2012). *100 years of Thai Scouting*. Printing House, Office of the Welfare Promotion and Welfare of Teachers and Educational Personnel. Ladprao. 1-7.
- National Scout Office Ministry of Education. (2017). *The 2017 Thai Scout Council Meeting in Bangkok*. Bangkok.

- Office of Academic and Educational Standards Ministry of Education. (2017) *Early Childhood Education Curriculum*. Bangkok, Agricultural Cooperative Association of Thailand Printing Co., Ltd.
- Office of the Council of State. (2008). *Scout Act B.E. 2551*. Government Gazette Volume 125/Part 42 Kor/page 92/4 March.
- Saylor, J. G. & Alexander, W. M. (1974). *Curriculum Planning for schools*. New York: Holt, Rinehart & Winston.
- Stufflebeam, D L., et al. (1971). *Educational Evaluation and Decision making*. Illinois: Peacock Publisher Inc.
- Summary of the royal order of His Majesty King Bhumibol Adulyadej on Education*. (2017) February 2, at the OBEC Conference Room 1, Building 4, Office of the Basic Education Commission. 3-5.
- Sutthisarn, A., Surakitbowon, S., & Prasantree, T. (2011). The States and Problems of the Activity Management for Senior Scouts in Schools under the Offices of Nakhon Phanom Educational Service Area. *Journal of Nakhon Phanom University*, 1(2), 89-95.
- Taba, H. (1962). *Curriculum Development: Theory and Practice*. New York: Harcourt Brace Jovanovich
- The Royal Strategy of Education In King Maha Vajiralongkorn Badinthathepyawarangkun. Retrieved December 14, 2020, From <https://www.google.com>